

Ontwikkelgesprek

Ergotherapie

Zuyd Hogeschool

4 oktober 2018

Vastgesteld door visitatiepanel

Verslag van het gesprek

Aanwezigen tijdens het ontwikkelgesprek

Visitatiepanel:

- Eric Entken (voorzitter)
- Mieke Cardol
- Edith Cup
- Nina Zennipman (student-lid HAN)
- Mark Fokkema (panelsecretaris NQA)
- Annet (panelsecretaris NQA in opleiding)

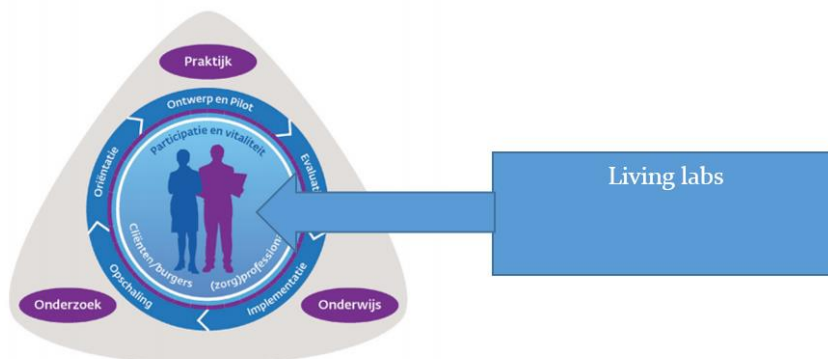
Namen opleiding:

- Ramon Daniels (lector Ondersteunde Technologie in de Zorg)
- Steffy Stans (coördinator afstudeerprojecten en aandachtfunctionaris IPOS)
- Ron Genders (accountmanager sociaal domein gemeente Peel en Maas en lid werkveldcommissie)
- Annemarie Zalmstra (teamleider)

Introductie

Ter voorbereiding op het gesprek heeft het panel de volgende notitie ontvangen:

Onze hoofdtaak als opleiding ergotherapie en als faculteit is om zorgprofessionals op hbo niveau op te leiden die goed geëquipeerd zijn in een snel veranderend werkveld. Om dat goed voor elkaar te krijgen is het belangrijk dat studenten up-to-date kennis en vaardigheden aangeboden krijgen, maar tevens in uitdagende leersituaties kunnen werken aan hun samenwerkingscompetenties, en hun innoverend en onderzoekend vermogen. Daartoe moeten we als Zuyd een actieve rol spelen in innoveren en kennisverwerving in de praktijk, en samen met studenten en docenten/onderzoekers bijdragen aan het oplossen van vraagstukken uit de praktijk. Dit alles betekent dat het opleiden van studenten niet 'geïsoleerd' kan plaatsvinden maar altijd ingebed is in de drie-eenheid onderwijs – onderzoek – praktijkveld.

figuur 2: Innoveren in de driehoek onderwijs-onderzoek-praktijk

Verslag van het gesprek

Innovaties hebben alleen kans van slagen als ze goed aansluiten bij de leefwereld van cliënten en de praktijk van zorgprofessionals. Lectoraten van Gezondheidszorg werken daarom in 'living labs' (c.q. proeftuinen) langdurig samen met diverse partners aan innovaties. In deze living labs zijn ook al geruime tijd studenten van diverse faculteiten, professionals en cliënten actief. Echter, er zijn nog de nodige uitdagingen.

Graag willen we met het panel van gedachten wisselen over de vraag:

- Hoe kunnen we een duurzame samenwerking tot stand brengen tussen docenten, onderzoekers en het werkveld met als doel in de living labs onderwijs te ontwikkelen?

Ramon Daniels heeft voorafgaand aan het gesprek een korte toelichting gegeven op bovenstaande notitie. Zuyd heeft een erkend expertisecentrum EIZT, expertisecentrum voor Innovatieve Zorg en Technologie. We focussen ons op de langdurende zorg en preventie, met als doel participatie en vitaliteit van burgers/cliënten te ondersteunen. Participatie en Vitaliteit is ook een van de 4 thema's waarop Zuyd zich wil profileren.

Er hangen 5 programmalijnen onder EIZT;

1. Zorg op Afstand
2. Wijkgerichte Zorg en Ondersteuning
3. Meten in de Zorg
4. Stimuleren van een Gezonde en Actieve Leefstijl
5. Ondersteunende Technologie in de Zorg.

Aan elke programmalijn is een lectoraat verbonden. De vijf lectoraten vormen samen een cluster met nauwe samenwerking op gebied van personeel en projecten; het cluster werkt ook toe naar gezamenlijke living labs.

Ramon Daniels: 'Als lectoraten ondersteunen we innovatieprocessen van zorgorganisaties, cliënten, bedrijven of gemeenten. Dat doen we idealiter in de driehoek praktijk, onderwijs en onderzoek. We richten ons met projecten op innovatievraagstukken van de praktijkpartners en in die projecten doen zowel studenten als docenten mee. Om dit duurzaam te maken richten we living labs in. In de living labs bepalen we samen met partners op welke thema's we duurzaam gaan samenwerken. Ter illustratie. Een living lab in de ouderenzorg betreft samenwerking met drie organisaties op het gebied van zorgtechnologie. Peel en Maas is een living lab gericht op wijkgericht werken, waar ergotherapie-studenten meewerken in verschillende projecten'.

Nu doen al veel studenten en docenten mee in de living labs; ergotherapie is daar een voorloper in. Dat komt onder andere door de expertgroepen die al nagedacht hebben wat voor hen vanuit ergotherapie meerwaarde heeft; van daaruit is het makkelijker zoeken naar verbinding. Ter illustratie; met Radboud Universiteit zijn we onlangs gestart met een ZONMW-onderzoek naar dementievriendelijke gemeenschappen; twee expertgroepen verbinden zich aan dit project en de tweede afstudeergroep is zojuist begonnen.

Maar we willen verder. Ook studenten in minoren, stages, of uit het 1e en 2e jaar en hun docenten zouden we meer structureel willen verbinden aan de living labs. Daar is nog een weg te gaan.

Verslag van het gesprek

*** Hoe kunnen we een duurzame samenwerking tot stand brengen tussen docenten, onderzoekers en het werkveld met als doel in de living labs onderwijs te ontwikkelen?**

Ron Genders heeft toegelicht dat de gemeente zich als een ontwikkelgemeente beschouwt en onder andere inzet op netwerkontwikkeling bijvoorbeeld tussen ergotherapeuten en consultants. Hierin hebben studenten ergotherapie een actieve rol gespeeld. De gemeente wil ook meer inzicht krijgen in de ervaringen van burgers. Hierbij zijn docenten betrokken, ook van HAN Social Work. Inmiddels is hiervoor een onderzoeksproject gestart met Zuyd.

Het panel vindt dit een mooi voorbeeld: de opleiding is blij met deze kansen en de wijk is gebaat met projecten waarin studenten een rol spelen. Op deze wijze kan het belang van populatiegerichte ergotherapie zichtbaar gemaakt worden.

Een verkennend toekomstperspectief voor Ergotherapie

De opleiding investeert extra in de begeleiding van studenten op zogenaamde REP-stageplekken, zoals Peel en Maas. De bedoeling is dat na enkele jaren de betreffende organisatie zelf de begeleiding op zich neemt. Dit is hier gerealiseerd. Ron zet zijn expertise nu ook in enkele modules van de opleiding in.

De opleiding streeft verduurzaming na om niet afhankelijk te zijn van incidentele projecten en om een gegarandeerd aantal studenten te kunnen plaatsen. Dit vraagt om meer organisatie; mogelijk met een managementteam van onderwijs-onderzoek-praktijk aan het roer, om te zorgen dat ieders belang goed geborgd is en er gezamenlijke thema's worden geformuleerd.

Ook willen we meer interprofessioneel samenwerken integreren in projecten in de living labs, bijvoorbeeld met studenten van Health Care Engineering. Dit vraagt commitment van de verschillende opleidingen.

Van docenten worden ook een andere attitude en vaardigheden gevraagd: zij moeten meer naar buiten treden, ondernemender zijn, met studenten samen met vraagstukken aan de slag gaan met een open einde. Dit vraagt om een andere leerdynamic en een andere wijze van toetsing.

Dit is daadwerkelijk een proces van verandering, wat je zorgvuldig met elkaar gedurende langere tijd moet willen aangaan. Het CvB van Zuyd ondersteunt de ontwikkeling naar een verder gaande samenwerking tussen de opleidingen, lectoraten en de praktijk.

De opleiding kent naast Peel en Maas ook een vernieuwend voorbeeld wat betreft het interprofessioneel afstuderen bij het IZIC Tolbrug met studenten van Fontys samen. Dat vraagt ook om afstemming van de OER's.

Mieke Cardol: subsidietrajecten kunnen deze samenwerking bevorderen. Grote projecten kunnen in stukjes geknipt worden die voor studenten uit de verschillende jaren uitvoerbaar zijn.

Verslag van het gesprek

Ook in de aanloop naar een subsidieaanvraag zijn er veel kansen om in kleinschalige pilots met studenten in living-labs samen te werken. Ramon Daniels: maar subsidietrajecten zijn eindig en de kunst is ook zonder subsidies (met gesloten beurzen) duurzame samenwerking te realiseren die voor alle stakeholders een win-win situatie oplevert. Het vraagt om groot commitment van alle partners, continue te sparren tussen onderwijs-onderzoek-praktijk en daarbij goed de verwachtingen af te stemmen. Een SIA-RAAK-post-doc-aanvraag (Renée vd Heuvel) biedt nu kansen om een living lab met een goede integratie van onderwijs-onderzoek-praktijk op te zetten door alle partners bij de start aan tafel te hebben.

De opleiding heeft ook voorbeelden van samenwerking in projecten met studenten van de andere ergotherapie-opleidingen, zoals in het Partnering for Change-project met HvA. Een dergelijke samenwerking is wel weer complexer, omdat je met de andere hogeschool eenzelfde lijn moet hebben in onderzoeksthema's en eenzelfde commitment met het project. Subsidietrajecten maakt deze samenwerking wel makkelijker. Mieke Cardol: het kan ook behulpzaam zijn als een andere partner, bijvoorbeeld de gemeente als linking-pin kan fungeren tussen de verschillende hogescholen. Een voorbeeld is een project rondom Jeugdzorg tussen Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Leiden, waarbij de gemeente Leiden de linking pin is. Ook kan er een spanning zitten tussen de dynamiek van het onderwijs en die van projecten.

Eric Entken: de opleiding Social Work van Hogeschool Rotterdam kent communities of practice, waarin studenten op verschillende momenten in het curriculum met docenten in de praktijk werken. Docenten werken daar een dag per week.

De opleiding wil in een living lab ook de praktijkpartner als lerende partij betrekken, niet alleen als degene die de opdracht verstrekt. Edith Cup: het is behulpzaam als docenten zelf ook in de praktijk werken (bijvoorbeeld docenten van de HAN); zij herkennen snel problemen die kansen bieden voor projecten.

In de module wijkgericht werken van opleiding ET Zuyd gaan studenten en docenten op deze wijze aan de slag: welke vragen leven er? Hoe kunnen die opgepakt worden?

Misschien moet elk living lab wel zijn eigen structuur krijgen. In het hiervoor genoemde SIA-RAAK-post-doc-traject zit ook onderzoek naar succesfactoren van een living lab.

LIME heeft in het leerwerkbedrijf preventiecentrum een werkbare structuur ontwikkeld voor de interprofessionele samenwerking in projecten.

Verslag van het gesprek

Samenvattende adviezen

De vraag van het panel is: hoever wil je gaan? Is CHILL het lonkend perspectief?

De suggestie is om een aantal scenario's te schetsen.

Het panel waardeert wat de opleiding al doet aan projecten met de praktijk en lectoraten. Voor de opleiding is dit gesprek zinvol geweest vanwege de suggesties die zijn gedaan. Het gesprek over dit thema maakt ook weer duidelijk dat we op de goede weg zijn al heel wat stappen gezet hebben.

Zuyd
Hogeschool

ZU
YD

Hogeschool Zuyd

Nieuw Eijckholt 300

6419 DJ Heerlen

[linkedin.com/school/hogeschool-zuyd-maastricht-heerlen-sittard-](https://www.linkedin.com/school/hogeschool-zuyd-maastricht-heerlen-sittard-)

[facebook.com/ZuydHogeschool](https://www.facebook.com/ZuydHogeschool)

twitter.com/zuyd

<https://www.zuyd.nl/opleidingen/ergotherapie>